

MDT programma bij NewBees Arnhem

Evaluatie en aanbevelingen

Naya Aljoudi
Collega?
Collega?

Inleiding

Het MDT (Maatschappelijke Diensttijd) programma bij NewBees heeft als doel jonge nieuwkomers (17-30 jaar) via een traineeship te helpen met persoonlijke ontwikkeling en voorbereiding op de arbeidsmarkt. Dit gebeurt door deelname aan workshops, netwerkbijeenkomsten en vrijwilligerswerk, waardoor ze hun talenten ontwikkelen en bijdragen aan een inclusieve samenleving.

Om het programma te evalueren en op basis daarvan te verbeteren, is een expertpool uitgevoerd in Arnhem. Hierbij zijn de ervaringen, behoeften en suggesties van de jongeren in kaart gebracht. Deze expertpool is de eerste in een reeks van 7 expertpools in de verschillende steden waar NewBees hun MDT programma uitvoert. Dit rapport beschrijft de gehanteerde methodologie, belangrijkste bevindingen en aanbevelingen op basis van de sessie van 17 februari 2025.

Doelen

→We verzamelen inzichten van jongeren over hun ervaringen met NewBees MDT en halen op of het programma aansluit bij hun behoeften.

→We stimuleren onderling leren door tussentijdse inzichten te delen met andere locaties, zodat zij deze inzichten al kunnen toepassen in hun werk.

→Naast de ervaring met het NewBees MDT programma halen we op wat er speelt in het leven van jonge nieuwkomers.

Methodologie

De expertpool, ontwikkeld door OpenEmbassy, is een onderzoeksmethode waarmee mensen die nieuw zijn in Nederland hun ervaringen kunnen delen en feedback kunnen geven om inburgeringsbeleid te verbeteren. In Arnhem is er een interactieve sessie georganiseerd waarin de specifieke behoeften van jongeren binnen MDT centraal stonden. De volgende onderwerpen kwamen aan bod:

- Taalondersteuning en ontwikkeling.
- Praktische begeleiding en zelfredzaamheid.
- Leeromgeving en gemeenschap.
- Maatwerk in leertempo en groepsindeling.
- Groepscohesie en instroom van nieuwe deelnemers.
- Aanwezigheidsregels.
- Interactieve en praktijkgerichte lessen.
- Frequentie van lessen.

- Het geestelijk welzijn en toekomstperspectief van de deelnemers.

Deze onderwerpen worden apart in het rapport behandeld.

Tijdens de sessies werden verschillende methoden ingezet, waaronder groepsdiscussies, “Stop-Start-Keep” oefeningen en individuele reflectie.

Hoe zag de groep van deelnemers eruit?

In totaal hebben **17 deelnemers** deelgenomen aan de expertpool, de deelnemers werden verdeeld over vier groepen op basis van taal. Elke deelnemer werd ingedeeld in een groep waarin ze konden communiceren in hun moedertaal.¹ Deze groepen werden begeleid door een culturele bemiddelaar met geleefde ervaring.

Tabel 1.1 Samenstelling expertpool

Categorie	Aantallen
Gender	3x vrouw 14x man
Leeftijd	1x 20 jaar 3x 21 jaar 3x 22 jaar 2x 24 jaar 4x 25 jaar 2x 26 jaar 1x 27 jaar 1x 29 jaar
Land van Herkomst	Syrië, Koerdistan, Gambia, Turkije, Eritrea, Irak
Leerroute	Z-route

¹ In de sessie in Arnhem, bleken uiteindelijk deelnemers mee te doen, die andere talen spraken dan vooraf was gecommuniceerd. Daarom kon niet iedereen communiceren in eigen moedertaal. Uiteindelijk heeft een deel van de deelnemers hun ervaring kunnen delen in het Nederlands en Engels en voor een ander deel kon gebruik gemaakt worden van NewBees vertalers.

Bevindingen

In dit hoofdstuk worden de positieve aspecten en verbeterpunten van het MDT-programma van NewBees belicht. Deelnemers ervaren het programma als waardevol, met name vanwege de effectieve taalondersteuning, praktische begeleiding en de veilige leeromgeving. Tegelijkertijd zijn er aandachtspunten, zoals de groepsindeling, instroom van nieuwe deelnemers en de behoefte aan meer interactieve en praktijkgerichte lessen. Dit hoofdstuk geeft inzicht in de ervaringen van deelnemers en doet aanbevelingen voor een verdere optimalisatie van het programma.

Positieve aspecten van het MDT-programma

Taalondersteuning wordt als essentieel en effectief ervaren

Deelnemers geven aan dat de taallessen en de herhaling van informatie hen helpen om beter te begrijpen en toe te passen wat ze leren:

"NewBees sluit aan bij onze behoeften, ze helpen veel met de taal en zorgen ervoor dat we het begrijpen, ze herhalen de informatie en behandelen ons erg goed".

De aandacht voor taalontwikkeling draagt niet alleen bij aan hun communicatieve vaardigheden, maar ook aan hun zelfvertrouwen in het dagelijks leven. Een deelnemer benoemde zijn groei in het programma:

"Ja, ze helpen me met alles... Ik kan me ontwikkelen, met cultuur en taal... Ik blijf nieuwe dingen leren. Vandaag is het altijd beter dan gisteren. Ik ga vooruit".

Praktische begeleiding stelt deelnemers in staat om zelfstandig te functioneren

Naast taalontwikkeling speelt het NewBees MDT-programma een cruciale rol bij het ondersteunen van deelnemers bij hun dagelijkse (o.a. administratieve) taken. Deelnemers benadrukken dat ze dankzij NewBees beter begrijpen hoe ze zich moeten redden in Nederland:

"Newbees helpt mij met werk zoeken, hoe ik CV moet maken, ik heb alles geleerd van Newbees, nu ben ik bezig hoe ik moet werken in NL, welke websites ik moet zoeken, alles belangrijk, alles wat ik heb geleerd is van Newbees".

NewBees lijkt ook te helpen met het oefenen van een sollicitatiegesprek. Ook bij administratieve zaken voelen deelnemers zich ondersteund met:

"Leren van Nederlands, bezoeken, hoe je moet betalen, hoe je websites kunt bezoeken, hoe je contracten afsluit met bedrijven, internet, elektriciteit. Hoe je het goedkoopste bedrijf kunt vinden".

Bovendien worden activiteiten zoals sollicitatietrainingen, hulp bij huisvesting en culturele uitstapjes als zeer waardevol ervaren: *"Ik vond het leuk om via kunst en cultuur nieuwe dingen te leren over Nederland".*

Een veilige en ondersteunende leeromgeving

Binnen de groepen heerst een sterk gevoel van gemeenschap: *"Iedereen helpt elkaar, en dat maakt het makkelijker om te leren".* Hierdoor geven deelnemers aan zich veilig te voelen om hun vragen en zorgen te delen. Een deelnemer benadrukte:

"Ze behandelen ons hier met respect. Ze luisteren naar ons en helpen echt met wat we nodig hebben".

De open en veilige groepssfeer zorgt ervoor dat deelnemers zich gehoord en gerespecteerd voelen: *"Ik voel me hier op mijn gemak en durf alles te vragen".* Daarnaast biedt de mogelijkheid om persoonlijke verhalen te delen en van elkaars ervaringen te leren een goede toevoeging. Sociale steun van andere deelnemers en trainers wordt als waardevol ervaren.

Deelnemer

"NewBees sluit aan bij onze behoeften, ze helpen veel met de taal en zorgen ervoor dat we het begrijpen, ze herhalen de informatie en behandelen ons erg goed."

Verbeterpunten

Maatwerk in leertempo en groepsindeling.

Veel jongere deelnemers geven de voorkeur aan leren met leeftijdsgenoten, omdat zij het gevoel hebben dat het tempo hoger ligt en dat gesprekken beter aansluiten bij hun niveau. Zij ervaren dat oudere deelnemers de voortgang vertragen:

"Jongeren hebben sneller tempo. We praten meer en krijgen opdrachten sneller. Ouderen zijn langzamer voor ons jongeren. Als wij sneller klaar zijn, kunnen we ook sneller starten met opleiding. Doorstuderen. De ouderen zitten hier meer om uren af te tekenen".

Een andere deelnemer verwoordde het simpel: *"Ik wil in een groep met jonge mensen, niet oude mensen".* Daarentegen zijn er ook deelnemers die vinden dat gemengde groepen juist voordelen hebben. Zij benadrukken dat leren niet afhankelijk is van leeftijd, maar van interactie en praktijkervaring: *"Voor mij minder erg de mix. Ik leer het beste door interactie, door buitenactiviteiten."*

Leren is hetzelfde, van jong of oud". Een andere deelnemer was het daarmee eens: "Leeftijd maakt niet uit". Een derde perspectief komt van deelnemers die juist waarde hechten aan leren met oudere mensen, omdat zij advies kunnen geven en waardevolle levenservaringen delen. Zoals één deelnemer aangaf: "Ik hou ervan om met oudere mensen te zijn, om te leren van hun ervaringen en lessen".

De sessies laten zien dat een **flexibele aanpak** gewenst is, waarbij zowel leeftijdsspecifieke als gemengde leermomenten een rol spelen. Dit zou deelnemers de kans geven om te profiteren van het snellere leertempo en de herkenbaarheid van leeftijdsgenoten, terwijl ze tegelijkertijd de waardevolle kennis en ervaring van oudere deelnemers kunnen benutten. Een **gedifferentieerde aanpak**, waarin per groep gekeken wordt naar de behoeften van de deelnemers, kan het leerproces optimaliseren.

Groepscohesie en instroom van nieuwe deelnemers.

De continue instroom van nieuwe deelnemers verstoort de groepsdynamiek en vereist herhaling van eerder behandelde onderwerpen, wat de motivatie verlaagt: *"Elke keer als er nieuwe mensen bijkomen, moeten we opnieuw beginnen".*

Aanwezigheidsregels en stress.

Strikte aanwezigheidseisen veroorzaken stress, vooral voor deelnemers die moeite hebben met tijdmanagement of andere verplichtingen hebben. Een deelnemer gaf aan dat hij de toegang tot de sessie werd geweigerd omdat hij 20 minuten te laat was. Hij benadrukte echter dat hij hiervan 10 minuten bij de deur heeft gewacht zonder binnen te worden gelaten. Dit werd door de deelnemer als oneerlijk ervaren. Hij stelde voor om een korte inhaalmogelijkheid te bieden, zodat deelnemers die om een geldige reden te laat zijn alsnog (gedeeltelijk) kunnen deelnemen in plaats van volledig uitgesloten te worden.

Meer interactieve en praktijkgerichte lessen

Deelnemers hebben behoefte aan meer interactieve en praktijkgerichte lessen, bijvoorbeeld rollenspellen, buitenactiviteiten en workshops. Zoals een deelnemer aangeeft: *"Interactie helpt meer dan alleen uit een boek leren".* Bovendien benadrukt een deelnemer de behoefte aan meer ervaringsgericht onderwijs, waarbij deelnemers niet alleen theoretische kennis opdoen bij NewBees, maar ook praktische vaardigheden leren die hen voorbereiden op werk en zelfstandigheid in Nederland. Het toevoegen van technische workshops of stages kan bijdragen aan een beter gevoel van zelfredzaamheid en meer kansen op de arbeidsmarkt. Een suggestie van een deelnemer: *"Newbees moet beginnen met een nieuw praktisch programma elke week. Techniek, houtbewerking, hoe elektriciteit aan te leggen, loodgieterij, etc".*

- **Stabieler groepssamenstellingen** om een hechte groepsdynamiek te behouden, die bevorderlijk is om te leren. Het is opgemerkt dat minder wisseling van deelnemers de continuïteit kan waarborgen.
- **Een differentiatie in het programma** voor deelnemers met een hoger taalniveau, zodat zij voldoende uitdaging krijgen: *"Ik wil diepere thema's en minder herhaling".*

- Een flexibelere aanpak voor te laten komen, waarbij korte inhaalmomenten worden aangeboden.
- Verhoging van het aantal sessies per week om de ontwikkeling te versnellen en de continuïteit te waarborgen: *“Twee keer per week zou beter zijn dan één keer”*.

Deelnemer

“Interactie helpt meer dan alleen uit een boek leren”.

Geestelijk welzijn en stress-management

Zoals aangegeven in de inleiding hebben we met de jongeren ook gesproken over hun geestelijk welzijn. Tijdens de sessies kwam naar voren dat veel jongeren te maken hebben met gevoelens van onzekerheid, stress en eenzaamheid. Dit heeft invloed op hun dagelijks functioneren en hun vermogen om zich volledig te richten op hun toekomst in Nederland.

Voor veel deelnemers is onzekerheid over hun toekomst een belangrijke bron van stress. Sommigen ervaren deze onzekerheid als een obstakel om vooruit te plannen en voelen zich daardoor geremd in hun ontwikkeling. Een deelnemer benadrukt:

"Ja, je moet altijd blijven proberen tot je dood. Anders is het geen manier van leven. We zijn anders voor niks gekomen. We hebben een zware reis achter de rug (vluchtroute) dus we moeten hoop houden".

Daarnaast spelen sociale en emotionele factoren een grote rol. De afstand tot familie en de uitdagingen van inburgering zorgen voor gevoelens van eenzaamheid en stress. Een deelnemer beschrijft dit als volgt:

"Ik heb stress, ik slaap niet goed als ik werk heb en iets moet doen, hoofdpijn en veel nadenken. Alleen zijn en ver weg van je familie is moeilijk".

Sociale en emotionele klachten

Veelvoorkomende klachten zijn:

- Slaapproblemen: *"Ik denk veel na en kan daardoor slecht slapen".*
- Angstgevoelens en onzekerheid.
- Psychosociale impact van familie op afstand: *"Als je je familie mist, geeft dat je stress. Soms beïnvloedt het ook mijn slaap".*
- Fysieke klachten zoals hoofdpijn en spierkrampen.

Deelnemers gaven aan dat zij steun halen uit geloof, sport en sociale contacten. Het blijkt dat sport en beweging helpen bij ontspanning en fysieke verbetering. Velen geven aan dat regelmatige lichaamsbeweging, zoals wandelen, hardlopen of teamsporten, niet alleen helpt om stress te verminderen, maar ook een positief effect heeft op hun algehele welzijn:

“Als ik sport of met vrienden praat, voel ik me minder gestrest. Het helpt me om niet te veel na te denken over de toekomst”.

Daarnaast wordt sociale interactie als een belangrijk hulpmiddel ervaren, omdat het een gevoel van verbondenheid en steun biedt. Sommigen vinden troost in hun geloof en religieuze gemeenschappen, waar zij niet alleen morele steun vinden, maar ook de mogelijkheid om hun zorgen te delen met anderen.

Aanbevelingen

Om het mentaal welzijn van de deelnemers te verbeteren, worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Organiseer workshops over stressmanagement en timemanagement.
- Realiseer meer begeleiding bij het vinden van hulp bij psychische klachten.
- Integreer mindfulness en ontspanningstechnieken in het programma zoals ademhalingsoefeningen. Zelfs eenvoudige ademhalingstechnieken kunnen een groot verschil maken bij het verminderen van stress en het bevorderen van ontspanning.

”

Deelnemers halen steun uit geloof, sport en sociale contacten. Regelmatige lichaamsbeweging, helpt niet alleen om stress te verminderen, maar heeft ook een positief effect heeft op het algehele welzijn. Daarnaast biedt sociale interactie een gevoel van verbondenheid en steun.

Conclusie

De expertpool heeft waardevolle inzichten opgeleverd over de dingen die goed gaan en over verbeterpunten in het MDT-programma in Arnhem. Door gerichte verbeteringen door te voeren, kan NewBees de jongeren nog beter ondersteunen in hun inburgeringsproces. Een focus op maatwerk, mentale gezondheid en interactieve leermethoden zal bijdragen aan een effectiever en motiverend programma voor alle deelnemers.

Het MDT-programma biedt jongeren diverse positieve punten. Zo ervaren zij de taalondersteuning als essentieel en effectief, omdat deze helpen om dingen beter te begrijpen, toe te passen wat ze leren en zelfvertrouwen op te bouwen. Daarnaast helpt de praktische begeleiding met dagelijkse en administratieve taken, hen om zelfstandig te functioneren en hun weg te vinden in de Nederlandse maatschappij. Tot slot zorgt de veilige en ondersteunende leeromgeving dat deelnemers hun vragen en zorgen kunnen delen, steun ervaren en dat zij zich gehoord en gerespecteerd voelen.

Aanbevelingen

Op basis van de bevindingen zijn de volgende verbeterpunten geformuleerd voor MDT NewBees Arnhem:

- **Maatwerk in leertempo en groepsindeling:** Implementeer een gedifferentieerde aanpak waarbij per groep, op basis van leeftijdsindeling, wordt gekeken naar de specifieke behoeften van de deelnemers. Dit zorgt ervoor dat het leerproces beter aansluit bij hun niveau, leerstijl en tempo, wat de effectiviteit van het programma vergroot.
- **Minder wisselingen in de groepssamenstelling:** beperk de instroom van nieuwe deelnemers om continuïteit te behouden.
- **Meer interactieve lesmethoden:** implementeer actieve en ervaringsgerichte leermethoden.
- **Meer differentiatie en maatwerk in lesniveau:** zorg voor uitdaging op maat, afhankelijk van taal- en kennisniveau. Contextueel leren blijkt van vitaal belang.
- **Flexibeler beleid bij aanwezigheid:** biedt korte inhaalmomenten voor deelnemers die te laat komen.
- **Frequente sessies:** biedt twee of meer lessen per week om vooruitgang te versnellen.
- **Meer aandacht voor geestelijk welzijn:** maak stressmanagement en mentale weerbaarheid een vast onderdeel van het programma.